

หัวข้อเค้าโครงเรื่องของผลงาน (รายงานนิติการ)

๑. ชื่อผลงาน กระบวนการประกาศเขตสำรวจที่ดิน ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

๒. บทนำ/คำนำ

เนื่องจากในพื้นที่ของจังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำเกษตรกรรม เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน และปลูกผัก เป็นต้น โดยปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินมาเป็นบ่อเลี้ยงกุ้งซึ่งมีรายได้สูงกว่าการทำเกษตรทั่วไป มีการใช้น้ำเค็มในบ่อเลี้ยงกุ้ง ทำให้ที่ดินของราษฎรบริเวณข้างเคียงได้รับผลกระทบจากการแพร่กระจายของความเค็ม ส่งผลให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย เกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรต่อไปได้ ก่อให้เกิดความแตกแยกของประชาชนในพื้นที่ จากปัญหาดังกล่าวจึงนำไปสู่การกล่าวหา และร้องเรียนกรมพัฒนาที่ดิน โดยสมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อนซึ่งเป็นตัวแทนของราษฎรในพื้นที่ขอให้กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการประกาศควบคุมการใช้ที่ดิน ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในบริเวณที่มีการเลี้ยงกุ้ง พร้อมทั้งมีการนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลาง โดยฟ้องคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ในประเด็นไม่ดำเนินการประกาศควบคุมการใช้ที่ดินตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นการละเลยต่อหน้าที่ดังกล่าวจึงเข้าข่ายละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา ๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาทงปกครอง จึงเป็นภารกิจของกรมพัฒนาที่ดินที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

ดังนั้น การประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดิน ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงต้องดำเนินการตรวจสอบว่ามีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ทำให้ที่ดินเกิดความเสื่อมโทรมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรหรือไม่ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณนั้น ทั้งนี้ ก่อนที่จะประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดินจำเป็นต้องดำเนินการประกาศเขตสำรวจที่ดินตามมาตรา ๑๗ ก่อน เพื่อเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่สำรวจ ตรวจสอบ วิเคราะห์ ดิน น้ำ และข้อมูลอื่นๆ ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ผู้ขอรับการประเมินจึงได้จัดทำกระบวนการประกาศเขตสำรวจที่ดินขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายถึงวิธีการปฏิบัติ ขั้นตอน รูปแบบการดำเนินการ โดยใช้กรณีศึกษาการประกาศเขตสำรวจที่ดินในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมพัฒนาที่ดินให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปด้วยถูกต้อง รวดเร็ว และเกิดประสิทธิภาพ

๓. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ระยะเวลา กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึง มกราคม ๒๕๖๕

สถานที่ดำเนินการ ตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบลหนองปากโลง และตำบลทัพหลวง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

๔. ผู้ดำเนินการ

๔.๑ นายภาคย์ มานิตย์ ตำแหน่ง นิติกรปฏิบัติการ

มีหน้าที่ร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ศึกษาข้อมูลเรื่องราวเรียนนำเสนอกรม เพื่อให้มีการสั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ มีรายละเอียด ดังนี้

- รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- ตรวจสอบข้อมูล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ประสานข้อมูลหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาที่ดิน
- ทหารือและเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชา และรายงานผลการดำเนินการต่อกรม

(๒) การดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ มีรายละเอียด ดังนี้

- รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง
- ประสานงานและดำเนินการจัดทำข้อมูลร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑
- จัดทำเอกสารประกอบ จัดทำความเห็น ประเด็นพิจารณา และข้อกฎหมายประกอบ
- ร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐมดำเนินการจัดทำเอกสาร ได้แก่ หนังสือเชิญประชุม ระเบียบวาระการประชุม รายงานการประชุม และหนังสือแจ้งเวียนรับรองรายงานการประชุม

(๓) การดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม

มีรายละเอียด ดังนี้

- จัดทำเอกสารประกอบ วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำความเห็น ประเด็นพิจารณา ข้อกฎหมายประกอบ
- ชี้แจงข้อมูลข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายในการประชุม
- ร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐมดำเนินการจัดทำเอกสาร ได้แก่ หนังสือเชิญประชุม ระเบียบวาระการประชุม รายงานการประชุม หนังสือแจ้งเวียนรับรองรายงานการประชุม และคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน

(๔) การดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน มีรายละเอียด ดังนี้

- รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำเอกสารประกอบ จัดทำความเห็น ประเด็นพิจารณาของคณะกรรมการ
- ชี้แจงผู้บริหารเกี่ยวกับความเป็นมา ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ประเด็นพิจารณา เพื่อเตรียมความพร้อมในการประชุมของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน
- ดำเนินการจัดทำเอกสาร ได้แก่ หนังสือเชิญประชุม ระเบียบวาระการประชุม รายงานการประชุม และหนังสือแจ้งเวียนรับรองรายงานการประชุม

(๕) ดำเนินการเสนอเรื่องการประกาศเขตสำรวจที่ดิน จัดทำประกาศและแผนที่แนบท้ายประกาศ พร้อมทั้งดำเนินการปิดประกาศ มีรายละเอียด ดังนี้

- จัดทำประกาศคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน เรื่อง ประกาศเขตสำรวจที่ดิน และแผนที่แนบท้าย พร้อมเอกสารนำส่งกระทรวงเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาลงนาม
- จัดทำหนังสือนำเสนอเพื่อประกาศ และการประสานงานกับสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
- จัดทำเอกสารการปิดประกาศ โดยปฏิบัติงานร้อยละ ๘๐

๔.๒ นางสาวชุติมา ไกรวงศ์ ตำแหน่ง นิติกร (พนักงานราชการ)

มีหน้าที่สนับสนุนแนวทางการดำเนินการ ช่วยในการพิมพ์หนังสือต่างๆ และเตรียมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยปฏิบัติงานร้อยละ ๒๐

๕. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

กระบวนการประกาศเขตสำรวจที่ดิน กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน โดยผู้ขอรับการประเมินร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ และหน่วยงานในสังกัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการจัดเตรียมข้อมูลประชุมและการดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกาศเขตสำรวจที่ดิน ซึ่งจะต้องมีการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดในครั้งที่ ๑ เพื่อให้มีมติแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน นำมาวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด ครั้งที่ ๒ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบกับร่างประกาศเขตสำรวจที่ดิน และเสนอคณะกรรมการพัฒนาที่ดินให้ความเห็นชอบประกาศเขตสำรวจที่ดิน เพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาลงนามในประกาศ และนำไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อเสร็จสิ้นแล้วจึงได้มีการสำรวจ ตรวจสอบ ข้อมูล ข้อเท็จจริงในพื้นที่ประกอบการพิจารณาในการดำเนินการควบคุมการใช้ที่ดิน ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยกระบวนการดำเนินการดังกล่าวมีสาระสำคัญ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๕.๑ รวบรวมข้อมูล

(๑) ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น เอกสารต้นเรื่อง คือ หนังสือสมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อน ที่ สตร.๐๑๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ขอให้คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ผ่านอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ตรวจสอบและกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินและการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกรณีเร่งด่วน พร้อมกับกำหนดมาตรการการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๕

(๒) ตรวจสอบข้อกฎหมายของหน่วยงานว่าสามารถดำเนินการตามกรณีที่ยื่นขอได้หรือไม่ ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓) นำผลการตรวจสอบเสนอกรมสั่งการให้มีการประชุมหารือหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ ประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑) จัดเตรียมเอกสารเพื่อใช้ในการประชุม และมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นที่ร้องเรียน ตรวจสอบหน่วยงานในสังกัดของกรมพัฒนาที่ดินที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการที่ผ่านมา

(๒) ประชุมหารือหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องหลายครั้งเพื่อจัดเตรียมข้อมูลในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยผลการประชุมหารือมีความเห็นให้เสนอคณะทำงานดำเนินการตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา

(๓) ประชุมคณะทำงานดำเนินการตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้มีการดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยการประชุมเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ มีมติ มอบหมายให้ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐมในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม นำเรื่องเสนอต่ออนุกรรมการฯ พิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และตามระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๓ พร้อมทั้งได้มีหนังสือแจ้งให้สมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อนทราบว่า กรมพัฒนาที่ดินอยู่ระหว่างดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

การประชุมดังกล่าว ได้จัดทำข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมายเสนอที่ประชุมให้พิจารณาว่ากรณีร้องเรียนดังกล่าวเข้าข่ายที่ต้องดำเนินการประกาศเขตสำรวจและต้องดำเนินการตามกระบวนการของ

กฎหมาย ต้องดำเนินการโดยผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐมผู้รับผิดชอบตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๓ และคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ที่ ๑/๒๕๕๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด สัณ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๕.๓ ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด ครั้งที่ ๑

ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม เพื่อพิจารณากรณีการแพร่กระจายของความเค็มจากการเลี้ยงกุ้งก่อนมีการประกาศเขตสำรวจที่ดินตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ควรมีการตรวจสอบขอบเขตการสำรวจให้ชัดเจน โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ มีมติ แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ลงไปตรวจสอบพื้นที่ก่อน และทำขอบเขตสำรวจให้ชัดเจน

กระบวนการก่อนการประชุมต้องดำเนินการจัดทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐมและเข้าชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประชุม ไม่ว่าจะเป็นประเด็นข้อเท็จจริงข้อกฎหมายและประเด็นที่จะพิจารณา

๕.๔ ประชุมคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่

ประชุมคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ เพื่อพิจารณาข้อมูลที่ดำเนินการตรวจสอบลักษณะทางกายภาพ ขอบเขตของการแพร่กระจายของความเค็ม ประกอบการกำหนดวงรอบขอบเขตที่จะประกาศเขตสำรวจที่ดิน โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีมติ เห็นชอบวงรอบขอบเขตตามที่กำหนดในแผนที่

กระบวนการก่อนมีการประชุม นั้น สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐมต้องมีการจัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐมและแจ้งเวียนให้มีการรับรองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมในฐานะประธานคณะกรรมการจังหวัดลงนาม

๕.๕ ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด ครั้งที่ ๒

ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีอำนาจพิจารณากลับรองการประกาศเขตสำรวจที่ดิน ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยตามข้อมูลของคณะทำงานฯ และประกอบข้อกฎหมาย โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ ได้มีมติ เห็นชอบร่างประกาศคณะกรรมการพัฒนาที่ดินและเห็นชอบร่างแผนที่ท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน เรื่อง กำหนดให้พื้นที่ ตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบลหนองปากโลง และตำบลทัพหลวง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน และควบคุมการใช้ที่ดิน ครอบคลุมพื้นที่ ๒,๗๕๕ ไร่ และให้เสนอคณะกรรมการพัฒนาที่ดินพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐมมีความเห็นว่า

- คณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ในเขตสำรวจควรเป็นคณะทำงานจากกรมพัฒนาที่ดิน เนื่องจากเป็นภารกิจหลักของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเชี่ยวชาญด้านดินอยู่แล้วรวมทั้งใช้งบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดิน
- เห็นชอบที่จะแต่งตั้งคณะทำงานประสานการตรวจสอบพื้นที่ในเขตสำรวจ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามร่างคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม
- ประธานแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการ ดำเนินการเพิ่มรายชื่อคณะทำงานเพิ่มเติมของ ตำบลทัพหลวง และอื่นๆ ได้เลย และหากมีการแก้ไขในมติที่ประชุมสามารถแก้ไขได้

กระบวนการก่อนมีการประชุม นั้น ต้องมีการจัดทำร่างประกาศฯ และแผนที่แนบท้าย โดยระบุเนื้อหาของประกาศจะต้องครอบคลุมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

๕.๖ ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน

ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน พิจารณาเหตุผลและความจำเป็นในการประกาศเขตสำรวจที่ดิน ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้ประกาศกำหนดเขตสำรวจที่ดินบริเวณพื้นที่ ตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบลหนองปากโลง และตำบลทัพหลวง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม และเห็นชอบให้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร ผู้ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการเลี้ยงกุ้ง น้ำเค็มในบริเวณ ตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบลหนองปากโลง และตำบลทัพหลวง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

การเตรียมการประชุม ต้องรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ได้ดำเนินการมาทั้งหมด ได้แก่ หนังสือร้องเรียน รายงานการประชุมอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด และรายงานการประชุมคณะทำงาน ตรวจสอบพื้นที่

๕.๗ ประกาศเขตสำรวจที่ดิน

เสนอเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาที่ดินลงนามในประกาศ และเสนอเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการประกาศ คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน เรื่อง กำหนดเขตสำรวจที่ดินบริเวณพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบลหนองปากโลง และตำบลทัพหลวง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๒๖๙ ง. ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

กระบวนการเสนอประกาศจะต้องมีการตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องของประกาศฯ และแผนที่แนบท้าย ก่อนเสนอกรมฯ ลงนามถึงปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนามในประกาศฯ และแผนที่แนบท้าย พร้อมหนังสือนำเสนอเพื่อให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๕.๘ ปิดประกาศ

จัดทำหนังสือนำส่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ปิดประกาศเขตสำรวจที่ดินตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ ที่ว่าการอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินที่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองระหว่าง พระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อเก็บตัวอย่างดิน-น้ำ และทำเครื่องหมายสำรวจไว้ในที่ดินตามความเหมาะสมและเท่าที่จำเป็น โดยมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ – วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ขั้นตอนการปิดประกาศเป็นกระบวนการที่กำหนดให้ต้องปิดประกาศ ณ ที่ทำการอำเภอ และสถานที่ทำการสำรวจ และมีหลักฐานการปิดประกาศจากเจ้าหน้าที่ของอำเภอเมืองนครปฐม

๕.๙ การสำรวจที่ดิน

(๑) จัดทำคำสั่งคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมในฐานะประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐมลงนามในคำสั่ง ที่ ๑/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานประสานงานการตรวจสอบพื้นที่ในเขตสำรวจ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานคณะทำงาน และผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐมเป็นคณะทำงานและเลขานุการ โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ประสานงานในการดำเนินงานในพื้นที่ รายงานผลการดำเนินการต่อคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม พิจารณากำหนดมาตรการการกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน และควบคุมการใช้ที่ดิน พร้อมดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบ และร่วมพิจารณากับคณะทำงานของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน และควบคุมการใช้ที่ดิน

ก่อนมีการสำรวจพื้นที่ต้องมีการแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด ในระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๓

(๒) จัดทำคำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน ที่ ๘๖๐/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้ง คณะทำงานสำรวจพื้นที่ฯ โดยมีรองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินด้านวิชาการเป็นประธานคณะทำงาน และ ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐมเป็นคณะทำงานและเลขานุการ มีหน้าที่สำรวจตรวจสอบ และรวบรวม ข้อมูล ข้อเท็จจริง สภาพปัญหาในพื้นที่ทั้งทางห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ทางกายภาพ ทางเศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดมาตรการเพื่อกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน และควบคุมการใช้ที่ดิน สรุป รายงานผลการตรวจสอบพื้นที่ต่อคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐมเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลทางเทคนิคและข้อมูลทางวิชาการ ต้องเป็นการดำเนินการโดย เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน จึงต้องกำหนดให้มีผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ ผู้อำนวยการสำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน ผู้อำนวยการกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน และผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมเพื่อการพัฒนาที่ดิน เพื่อ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดร่วมกันดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๓) ประชุมคณะทำงานสำรวจพื้นที่ฯ (แต่งตั้งตามคำสั่งกรมพัฒนาที่ดินที่ ๘๖๐/๒๕๖๑) โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติให้ฝ่ายเลขานุฯ นำโครงการสำรวจที่ดิน บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะทำงานประสานการตรวจสอบพื้นที่ในเขตสำรวจเพื่อร่วมพิจารณา

กระบวนการสำรวจจะต้องมีการจัดทำโครงการสำรวจ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการสำรวจ วิธีการสำรวจที่เหมาะสมตามหลักวิชาการที่สามารถจะพิสูจน์ทราบได้

(๔) ประชุมคณะทำงานประสานการตรวจสอบพื้นที่ในเขตสำรวจ (แต่งตั้งตามคำสั่ง อนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด) ครั้งที่ ๑ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การดำเนินการสำรวจที่ดิน วิธีการ ดำเนินการสำรวจ วิธีการเก็บตัวอย่างดินและน้ำ โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบโครงการสำรวจที่ดินบริเวณพื้นที่ดังกล่าวและให้คณะทำงานสำรวจพื้นที่ (แต่งตั้งตาม คำสั่งกรมพัฒนาที่ดินที่ ๘๖๐/๒๕๖๑) เข้าไปดำเนินการ

กระบวนการนี้เป็นหน้าที่คณะทำงานประสานการตรวจสอบพื้นที่ในเขตสำรวจต้องให้ความ เห็นชอบในโครงการสำรวจ

(๕) ประชุมคณะทำงานสำรวจพื้นที่ (แต่งตั้งตามคำสั่งกรมพัฒนาที่ดินที่ ๘๖๐/๒๕๖๑) เพื่อ ดำเนินการสำรวจสำมะโนที่ดิน สภาพการใช้ที่ดิน สภาวะเศรษฐกิจและสังคม สำรวจดินและเก็บตัวอย่างดิน และเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงสรุปผลการสำรวจ

(๖) ประชุมคณะทำงานสำรวจพื้นที่ (แต่งตั้งตามคำสั่งกรมพัฒนาที่ดินที่ ๘๖๐/๒๕๖๑) ครั้งที่ ๒ เพื่อสรุปผลการสำรวจ โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบรายงาน การสำรวจและศึกษาพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบลหนองปากโลง และตำบลทัพหลวง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

กระบวนการในขั้นตอนนี้ต้องตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่าการแพร่กระจายของ ความเค็มเป็นไปในลักษณะใด มีผลกระทบอย่างไรบ้างกับที่ดินบริเวณข้างเคียง

(๗) ประชุมคณะทำงานประสานการตรวจสอบพื้นที่ในเขตสำรวจ (แต่งตั้งตามคำสั่ง อนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด) ครั้งสุดท้าย เพื่อพิจารณาผลการดำเนินการของคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ และรายงานการสำรวจและศึกษาพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบลหนองปากโลง และตำบลทัพหลวง อำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบในการ ไม่ประกาศเป็นเขตควบคุมการใช้ที่ดิน ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

กระบวนการนี้เป็นอำนาจคณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ในเขตสำรวจ มีหน้าที่ในการพิจารณากลับการควบคุมการใช้ที่ดินเบื้องต้นก่อนเสนอคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม

๕.๑๐ คณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐมพิจารณากลับการ

ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม เพื่อพิจารณากลับการควบคุมการใช้ที่ดินตามอำนาจหน้าที่ พิจารณาข้อมูลตามที่คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่ได้จัดทำ โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบในการไม่ประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดินตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจาก ข้อเท็จจริงตามรายงานและศึกษาพื้นที่ปรากฏว่า พื้นที่ดังกล่าวแม้จะมีการปนเปื้อน แต่ค่าความเค็มของดินแปลงที่เกษตรกรผู้ร้องเรียนมีระดับความเค็มของดินจำแนกโดยพิจารณาจากผลกระทบของพืชพบว่า ทั้ง ๒๕ แปลง มี ๑๗ แปลง ดินอยู่ในระดับไม่เค็ม มี ๖ แปลง ดินอยู่ในระดับความเค็มเล็กน้อย และอีก ๒ แปลง มีระดับความเค็มปานกลาง เมื่อพิจารณาประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมด้านผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรผู้ร้องเรียนเปรียบเทียบกับแปลงเกษตรกรที่ร้องเรียนพบว่า ผลผลิตและรายได้ไม่มีความแตกต่างกัน จึงเห็นได้ว่าการปนเปื้อนดังกล่าวไม่ทำให้ที่ดินบริเวณที่มีการร้องเรียนเกิดความเสื่อมโทรมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรแต่อย่างใด กรณีดังกล่าวจึงไม่เข้าข่ายที่จะต้องประกาศควบคุมการใช้ที่ดิน เหตุผลอีกประการหนึ่ง ทางหน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะสำนักงานประมงจังหวัดนครปฐมได้มีการดำเนินการติดตาม กำกับดูแลเพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งดำเนินการตามกรอบของกฎหมายและระเบียบที่กำหนดโดยไม่ให้มีการนำน้ำเค็ม น้ำทะเลเข้มข้นเข้ามาเติมและไม่ให้มีการทิ้งน้ำออกสู่ภายนอกเพื่อป้องกันการแพร่กระจายความเค็มในแนวระนาบ

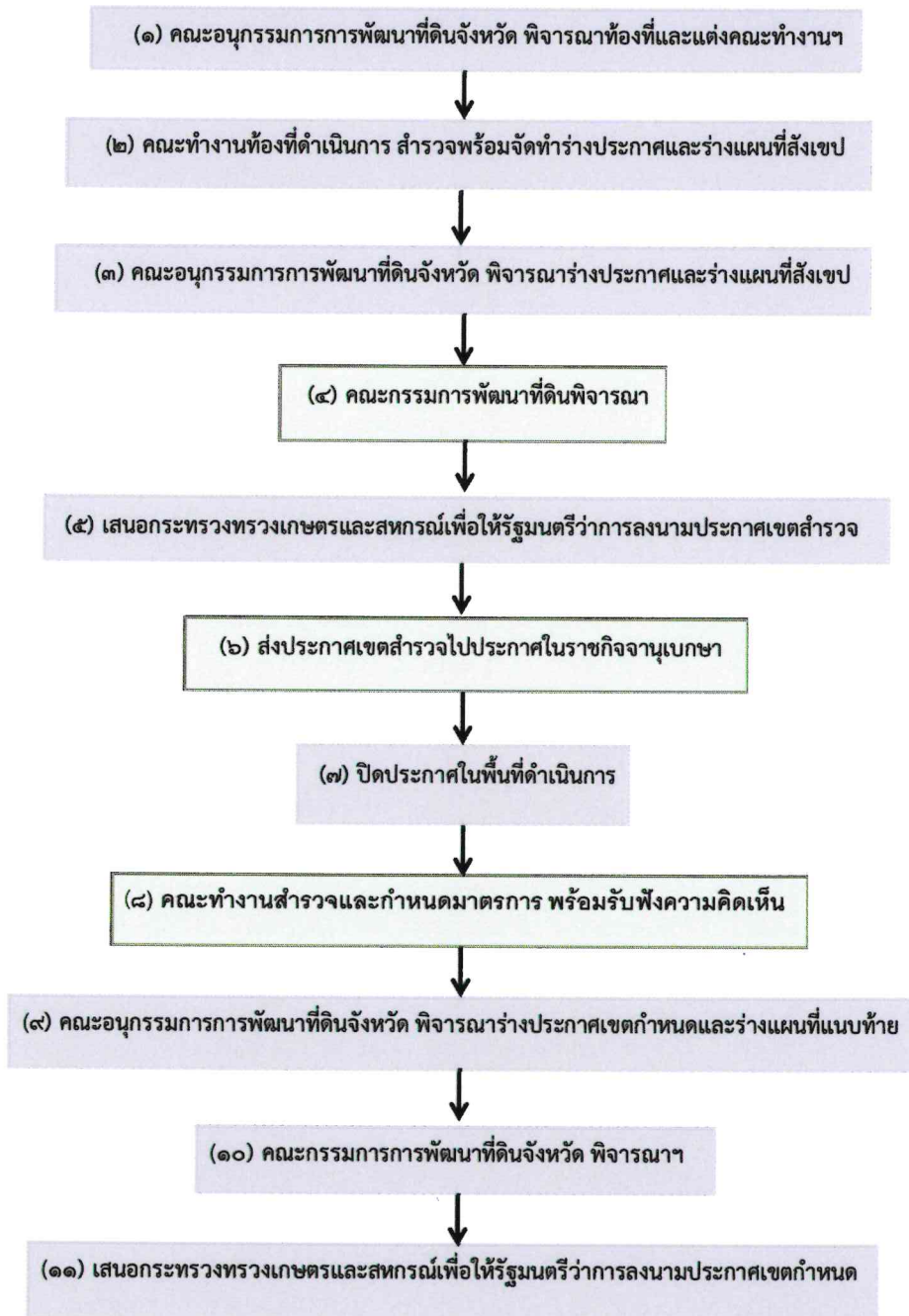
การประชุมต้องนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการสำรวจมาประกอบข้อกฎหมายว่าเข้าองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องประกาศควบคุมการใช้ที่ดินหรือไม่ เพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการพิจารณา

๕.๑๑ คณะกรรมการพัฒนาที่ดินพิจารณาควบคุมการใช้ที่ดิน

ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดินเพื่อพิจารณาความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม โดยการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐมเสนอ กรณีไม่ประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดินตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และรับข้อสังเกตของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมประมง เพื่อใช้ในการทำงานในพื้นที่ และให้ฝ่ายเลขานุการแจ้งให้ทางจังหวัดทราบด้วย

เป็นกระบวนการขั้นตอนสุดท้ายในการพิจารณาว่าจะประกาศควบคุมการใช้ที่ดินหรือไม่ หากมีการประกาศจะต้องจัดทำประกาศควบคุมการใช้ที่ดินพร้อมแผนที่แนบท้ายและมาตรการในการดำเนินการตามประกาศ และนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

**ลำดับขั้นตอนการประกาศเขตสำรวจการสำรวจที่ดิน ตามมาตรา 17 เพื่อควบคุมการใช้ที่ดิน
ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551**

ภาพที่ ๑. ลำดับขั้นตอนการประกาศเขตสำรวจการสำรวจที่ดิน ตามมาตรา ๑๗ เพื่อควบคุมการใช้ที่ดิน
ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

**รายละเอียดขั้นตอนการประกาศเขตสำรวจการสำรวจที่ดิน ตามมาตรา 17 เพื่อควบคุมการใช้ที่ดิน
ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551**

ลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑. กำหนดท้องที่ที่จะสำรวจพร้อมจัดทำประกาศและแผนที่สังเขป	กำหนดพื้นที่โดย กสด. กณผ. สพด. และสพข. โดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่เดิม ได้แก่ แผนที่ดินและแผนที่การใช้ที่ดิน โดยใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกาเลือกพื้นที่ส่งพื้นที่เป้าหมายให้กับ (สลก.) จัดทำร่างประกาศและแผนที่
๒. ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด	จัดทำข้อมูลข้อเท็จจริงประกอบข้อกฎหมาย เพื่อให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณารับเรื่องตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และแต่งตั้งคณะทำงานตามความเหมาะสม (สลก. สพด.)
๓. แต่งตั้งคณะทำงานในท้องที่ดำเนินการ	จัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในท้องที่ดำเนินการ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในฐานะประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด (สลก. กวจ. สพข. สพด.)
๔. ประชุมคณะทำงาน	สำรวจ ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลประกอบพิจารณาประกาศและแผนที่สังเขป (สลก. กวจ. สพข. สพด.)
๕. ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด	สลก. กวจ. สพด. ร่วมกันจัดทำวาระการประชุม ประกอบด้วย - หลักการและเหตุผลที่จำเป็นต้องมีการประกาศเขต - ข้อมูลเบื้องต้นด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม - ร่างประกาศเขตสำรวจและแผนที่สังเขป - ข้อมูลอื่นๆ
๖. ประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน	จัดทำวาระการประชุมโดยมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับวาระการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด โดยเพิ่มเติมมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด (สลก.)
๗. เสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อให้รัฐมนตรีลงนามประกาศเขตสำรวจ	จัดทำประกาศและแผนที่เสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อเสนอ รมว. กษ. ลงนามประกาศเขตสำรวจเพื่อกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน (สลก.)
๘. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	ส่งประกาศเขตสำรวจและแผนที่สังเขปไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา (สลก.)
๙. ปิดประกาศในท้องที่ดำเนินการ	กรมพัฒนาที่ดิน (สลก.)แจ้งจังหวัดในท้องที่ดำเนินการทราบและ และจัดทำหนังสือนำเสนอส่งประกาศให้ สพด. ปิดประกาศในท้องที่ดำเนินการ ที่ว่าการอำเภอหรือที่ทำการกำนัน
๑๐. คณะทำงานตรวจสอบพื้นที่	ร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบพื้นที่ และจัดทำข้อมูลข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายเพื่อประกอบการพิจารณาของอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด และคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน(สลก. กวจ. สพข. สพด.)

ภาพที่ ๒ รายละเอียดขั้นตอนการประกาศเขตสำรวจการสำรวจที่ดิน ตามมาตรา ๑๗ เพื่อควบคุมการใช้ที่ดิน
ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

๖. ผลการวิเคราะห์/ผลการดำเนินการ

พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาที่ดินขึ้น ซึ่งมีอำนาจในการประกาศเขตสำรวจที่ดิน ตามมาตรา ๙(๓) ประกอบมาตรา ๑๗ และอำนาจในการเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดิน ตามมาตรา ๑๔ แต่ทั้งนี้ คณะกรรมการได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๙(๘) ในการออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๓ และใช้อำนาจในมาตรา ๑๑ ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด ให้มีอำนาจในการกลั่นกรองการควบคุมการใช้ที่ดิน กลั่นกรองการประกาศเขตสำรวจที่ดิน และแต่งตั้งบุคคลหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

อีกทั้ง การจะดำเนินการประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดิน ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอันตรายอื่นใดที่จะทำให้ที่ดินเกิดความเสื่อมโทรมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ดังนั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงครบองค์ประกอบของกฎหมาย ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณนั้น และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วย แต่ทั้งนี้ ก่อนที่จะประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดินมีความจำเป็นต้องดำเนินการประกาศเขตสำรวจที่ดินตามมาตรา ๑๗ ก่อน เนื่องจาก การเข้าไปในที่ดินซึ่งมีเจ้าของหรือมีผู้ครอบครองอยู่นั้น ต้องได้รับอนุญาตจากบุคคลดังกล่าวก่อนจึงสามารถเข้าไปในที่ดินนั้นได้ ซึ่งยากแก่การดำเนินการขออนุญาตเป็นรายๆ ไป จึงต้องมีกฎหมายพิเศษให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่เข้าไปสำรวจในที่ดิน ดังนั้น กระบวนการขั้นตอนในการประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดินนั้น จึงต้องมีการประกาศเขตสำรวจก่อน

เมื่อได้มีการประกาศเขตสำรวจที่ดิน และลงพื้นที่สำรวจข้อมูลแล้ว ผลการตรวจสอบพื้นที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า พื้นที่ดังกล่าวแม้จะมีการปนเปื้อน แต่ค่าความเค็มของดินที่แปลงเกษตรกรผู้ร้องเรียนมีระดับความเค็มของดินจำแนกโดยพิจารณาจากผลกระทบของพืชพบว่า ทั้ง ๒๕ แปลง มี ๑๗ แปลง ดินอยู่ในระดับไม่เค็มมี ๖ แปลง ดินอยู่ในระดับความเค็มเล็กน้อย และอีก ๒ แปลง มีระดับความเค็มปานกลาง เมื่อพิจารณาประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมด้านผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรผู้ร้องเรียนเปรียบเทียบกับแปลงเกษตรกรที่ร้องเรียนพบว่า ผลผลิตและรายได้ไม่มีความแตกต่างกัน จึงเห็นได้ว่าการปนเปื้อนดังกล่าวไม่ทำให้ที่ดินบริเวณที่มีการร้องเรียนเกิดความเสื่อมโทรมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรแต่อย่างใด กรณีดังกล่าวจึงไม่เข้าข่ายที่จะต้องประกาศควบคุมการใช้ที่ดิน เหตุผลอีกประการหนึ่ง ทางหน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะสำนักงานประมงจังหวัดนครปฐมได้มีการดำเนินการติดตาม กำกับดูแลเพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งดำเนินการตามกรอบของกฎหมายและระเบียบที่กำหนด โดยไม่ให้มีการนำน้ำเค็ม น้ำทะเลเข้มข้นเข้ามาเติม และไม่ให้มีการทิ้งน้ำออกสู่ภายนอก เพื่อป้องกันการแพร่กระจายความเค็มในแนวระนาบ คณะกรรมการพัฒนาที่ดินจึงพิจารณาไม่ประกาศควบคุมการใช้ที่ดิน

๗. สรุปและข้อเสนอแนะ

๗.๑ สรุป

กระบวนการประกาศเขตสำรวจการสำรวจที่ดิน ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ต้องดำเนินการผ่านคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด ในการกลั่นกรองการควบคุมการใช้ที่ดิน กลั่นกรองการประกาศเขตสำรวจที่ดิน และแต่งตั้งบุคคลหรือคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ เมื่อพิจารณาแล้วเสร็จ คณะกรรมการพัฒนาที่ดินจึงเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาในขั้นตอนสุดท้ายว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากการตรวจสอบของคณะกรรมการแต่ละชุด ประกอบกับข้อกฎหมายจะพิจารณาให้เป็นไปตามประกาศเขตสำรวจที่ดิน และประกาศควบคุมการใช้ที่ดินหรือไม่ ซึ่งมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและเข้าใจยาก

ผู้ขอรับการประเมินจึงได้จัดทำกระบวนการประกาศเขตสำรวจที่ดิน ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยใช้กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครปฐมขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการดำเนินการตั้งแต่เริ่มต้น นับแต่มีการร้องเรียนให้มีการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ขั้นตอนการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย ขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการทำงานตรวจสอบพื้นที่ การประชุมอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด การประชุมคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน การประกาศเขตสำรวจลงในราชกิจจานุเบกษา การปิดประกาศ และการสำรวจที่ดิน จนสิ้นสุดกระบวนการคือการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน โดยระบุถึงรายละเอียดของกระบวนการต่างๆ แนวทางการดำเนินการว่าต้องจัดทำเอกสารในลักษณะใด แนวทางในการจัดทำประเด็นเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา แนวทางในการทำความเข้าใจ ประกอบข้อกฎหมายที่คณะกรรมการต้องพิจารณา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมพัฒนาที่ดินผู้ต้องปฏิบัติงานได้ศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาความรู้ ให้ความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีปฏิบัติอันจะทำให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว และสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

๗.๒ ข้อเสนอแนะ

การประกาศเขตสำรวจที่ดินนั้นถือเป็นเรื่องใหม่ของเจ้าหน้าที่ในสังกัด ประกอบกับกระบวนการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลมีซับซ้อน และความยุ่งยาก จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า เกิดปัญหาและข้อผิดพลาดบางประการในการปฏิบัติงาน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการ รวมถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการประชุม ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนก่อนและหลังประชุม เช่น การกำหนดการประชุม การเชิญประชุม การจัดทำระเบียบวาระการประชุม การชี้แจงการประชุม การตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายค่าเบี้ยประชุม การจัดทำรายงานการประชุม และการแจ้งเวียนหนังสือเพื่อให้คณะกรรมการรับรองรายงานการประชุม การขออนุมัติงบประมาณในการจัดประชุม การตรวจสอบเอกสารและการเบิกจ่ายค่าเบี้ยประชุม เป็นต้น ซึ่งข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานตามมา ดังนี้

(๑) ไม่สามารถประชุมได้ เนื่องจากการเสนอให้ประธานกรรมการพิจารณาเพื่อกำหนดการประชุมแต่ละครั้งต้องอ้างเหตุผลและความจำเป็น ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายประกอบ ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ จึงจะสามารถจัดให้มีการประชุมได้

(๒) การดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การแจ้งการประชุมไม่ครบถ้วนตามระยะเวลากำหนด การนับองค์ประชุมครบ อำนาจของกรรมการในการออกเสียง มติที่ประชุม เป็นต้น

(๓) ไม่สามารถจ่ายเบี้ยประชุมกรรมการได้ เนื่องจากเป็นบุคคลที่ไม่มีอำนาจในการเข้าร่วมประชุม การเชิญประชุมจึงต้องพิจารณาในเรื่องผู้แทนของหน่วยงานตามคำสั่งที่แต่งตั้งว่า มีตำแหน่งใดได้มอบอำนาจให้เป็นกรรมการไว้ หรือมีการมอบอำนาจโดยชอบหรือไม่

(๔) การพิจารณาไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งหากจัดทำระเบียบวาระการประชุมไม่ระบุรายละเอียดให้ชัดเจน หรือการกำหนดในประเด็นเพื่อพิจารณาไม่ครอบคลุมหรือถูกต้อง อาจทำให้การพิจารณาหรือมติของการประชุมไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงได้

(๕) ที่ประชุมไม่สามารถพิจารณาได้ เนื่องจากไม่สามารถชี้แจงรายละเอียดข้อมูลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ หรือไม่สามารถตอบประเด็นข้อสงสัยให้กระจ่างได้ ผู้ชี้แจงจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี

(๖) ไม่สามารถดำเนินการตามมติ หรือความเห็นของที่ประชุมได้ เนื่องจากการจัดทำรายงานการประชุมต้องเขียนอธิบายเพื่อให้ครอบคลุมและชัดเจน ไม่เกิดปัญหาในการตีความในการดำเนินการตามมติของที่ประชุม

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลให้ระยะเวลาในการดำเนินงานล่าช้าออกไป ประกอบกับการโยกย้ายข้าราชการซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการในขณะนั้น ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมพัฒนาที่ดินเป็นไปด้วยความถูกต้องรวดเร็ว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ได้แก่

(๑) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ดำเนินการต้องศึกษาในเรื่อง

(๑.๑) คณะกรรมการต้องมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด การดำเนินการของคณะกรรมการจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อองค์ประกอบครบถ้วน โดยเฉพาะกรรมการโดยการแต่งตั้ง ได้แก่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องแต่งตั้งให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด หากองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ถึงแม้ว่ากรรมการจะมาประชุมครบตามองค์ประชุม ให้ถือว่ามติของกรรมการในพิจารณานั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๑.๒) การประชุมต้องมีกรรมการครบองค์ประชุมจึงจะเริ่มประชุมได้ องค์ประชุมนั้นต้องมีจำนวนคณะกรรมการขั้นต่ำจึงจะเริ่มประชุมได้ เนื่องจากคณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลหลายตำแหน่งซึ่งอาจไม่ว่างมาประชุมพร้อมกัน กฎหมายจึงกำหนดจำนวนคณะกรรมการขั้นต่ำเอาไว้ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงจะเริ่มประชุมได้

(๑.๓) มติที่ประชุม โดยหลักการกำหนดว่าที่ประชุมจะมีข้อยุติอย่างใดนั้นหรือมติที่ประชุมกฎหมายจะถือตามเสียงข้างมากของกรรมการที่เข้ามาประชุมในครั้งนั้น และกรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

(๑.๔) คณะกรรมการใช้อำนาจมีมติได้ต้องมีการประชุมคณะกรรมการ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายและแสวงหาเจตนารมณ์ร่วมกันของบุคคลที่ประกอบกันเป็นคณะกรรมการ ดังนั้น จึงต้องมีการประชุมเกิดขึ้น การใช้วิธีการให้ประธานตัดสินใจโดยปรึกษากรรมการเป็นรายบุคคล หรือมติเวียน ย่อมถือเป็นมติของที่ประชุมไม่ได้

(๑.๕) กรรมการที่มีส่วนได้เสียหรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่กรรมการไม่มีสิทธิอยู่ในที่ประชุม

(๑.๖) การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่กรรมการนั้นจะได้ทราบการบอกนัดในที่ประชุมแล้ว

ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมในแต่ละขั้นตอนนั้นมีผลทางกฎหมาย อันจะทำให้กระบวนการนั้นชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของอนุกรรมการพัฒนาที่ดิน จังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๓

(๒.๑) อำนาจในการพิจารณาถ้อยแถลงการประกาศเขตสำรวจควบคุมการใช้ที่ดิน ที่มีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอันตราย ที่จะทำให้เกิดความเสริมโถมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และการประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดิน

(๒.๒) อำนาจการแต่งตั้งบุคคลหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

(๒.๓) การได้รับรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากคณะทำงานเฉพาะเรื่องแล้ว ให้ดำเนินการจัดประชุมอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดเพื่อพิจารณา ภายใน ๔๕ วัน

(๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษา และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยต้องมีความรู้เกี่ยวกับเอกสารสำคัญในการเบิกจ่ายเงิน ตามแนวทางการเบิกจ่ายเงินที่กองแผนงานกำหนด

(๔) พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่เกี่ยวกับค่าเบี้ยประชุมที่ถูกกำหนดไว้

(๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่เกี่ยวข้องกับการประชุม เพื่อให้สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

๘. ประโยชน์ที่ได้รับ

๘.๑ เกิดประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรง ทำให้ได้รับความรู้จากประสบการณ์ตรง ส่งผลให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงาน เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๘.๒ ประโยชน์ต่อบุคลากรในสังกัดกรมพัฒนาที่ดิน สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาถึงวิธีการขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว

๘.๓ เป็นตัวอย่างในการจัดทำประกาศเขตสำรวจ แผนที่แนบท้าย หนังสือนำเสนอประกาศ

๘.๔ ลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

๘.๕ ป้องกันการร้องเรียนหรือการฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับการละเลยต่อ การปฏิบัติหน้าที่ที่ล่าช้า เกินสมควร

๘.๖ เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ก่อให้เกิดการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีกรรมการหรือคณะทำงานร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ส่งผลให้การดำเนินงานครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

๘.๗ ที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรมได้รับการดูแล ปกป้อง รักษาจากหน่วยงานของรัฐ

๘.๘ เป็นการประชาสัมพันธ์ให้ส่วนราชการ องค์กรอื่น และประชาชน ได้รับทราบบทบาทหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินมากยิ่งขึ้น

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(นายภาคย์ มานิตย์)

วันที่ ๗/๑๐/๖๖ ผู้เสนอผลงาน
สิงหาคม ๒๕๖๖

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความ
จริงทุกประการ

ลงชื่อ

(นางสาวสุติมา ไกรวงศ์)

ผู้ร่วมดำเนินการ

วันที่

๗

สิงหาคม ๒๕๖๖

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(นายบัญญัติ จันทน์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานเลขานุการ
คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน

วันที่

๗

สิงหาคม ๒๕๖๖

(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

ลงชื่อ

(นายชนนาท กู้กรณ์)

เลขานุการกรม

วันที่

๗

สิงหาคม ๒๕๖๖

ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

ของ นายภาคย์ มานิตย์
เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นิติกรชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๔๐
สำนักงานเลขาธิการกรม

๑. เรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติงานการจำแนกประเภทที่ดิน ภายใต้พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. หลักการและเหตุผล

(๑) เนื่องจากการจำแนกประเภทที่ดินที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการสำรวจและจำแนกประเภทที่ดิน ในพื้นที่ป่าไม้ถาวร นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เนื้อที่ประมาณ ๓๐ ล้านไร่ โดยกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกประเภทที่ดิน ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๕ – ๒๕๔๗ ผลการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินดังกล่าว คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ส่งมอบให้กับกรมป่าไม้และคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป

(๒) กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลด้วยโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ พบว่าปัจจุบันยังมีพื้นที่ป่าไม้ถาวร ซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ที่ยังไม่ได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกประเภทที่ดิน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ มีเนื้อที่ประมาณ ๖.๓ ล้านไร่ โดยเบื้องต้น พบว่า เนื้อที่ประมาณร้อยละ ๗๕ ไม่มีสภาพที่เป็นป่าไม้แล้ว ส่วนเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๒๕ ยังคงมีสภาพเป็นป่าไม้

(๓) กรมพัฒนาที่ดิน ได้เสนอเรื่องการเร่งรัดจำแนกประเภทที่ดิน ในพื้นที่ป่าไม้ถาวรนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ที่ยังไม่ได้สำรวจและจำแนกประเภทที่ดิน เพื่อให้คณะอนุกรรมการนโยบาย แนวทาง และมาตรการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินพิจารณา ซึ่งคณะอนุกรรมการดังกล่าวได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยมี พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ในเรื่องเพื่อพิจารณา เรื่องที่ ๔.๓ การเร่งรัดจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ยังไม่ได้สำรวจและจำแนกประเภทที่ดินอย่างละเอียด ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการสำรวจข้อมูลที่ดินพื้นที่ป่าไม้ถาวร นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ และรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติทราบต่อไป

(๔) กรมพัฒนาที่ดิน ได้แจ้งเวียนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๖๗ จังหวัด ที่มีพื้นที่ที่ต้องดำเนินการ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดเพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาของการจำแนกประเภทที่ดินและมติคณะอนุกรรมการนโยบายฯ โดยขอให้พิจารณาดำเนินการเพื่อกลั่นกรองการจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ที่ยังไม่ได้สำรวจและจำแนกประเภทที่ดิน ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินจะดำเนินการประสานงานและจัดประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดเพื่อพิจารณาต่อไป

ดังนั้น สถานีพัฒนาที่ดินในฐานะเลขาธิการคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด จึงต้องดำเนินการเพื่อกลั่นกรองการจำแนกประเภทที่ดิน ในพื้นที่ ๖๗ จังหวัด ตลอดทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการสำรวจและจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ของแต่ละจังหวัดให้เสร็จสิ้น ตามนโยบาย ระเบียบ และกฎหมาย แต่เนื่องจากการดำเนินการจำแนกประเภทที่ดินนั้น ไม่ได้มีการดำเนินการมาเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับผู้ที่มีหน้าที่

ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานพัฒนาที่ดิน และเจ้าหน้าที่ในสังกัด ซึ่งส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร ไม่เคยดำเนินการเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน รวมทั้งขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของวิธีการและขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด แม้จะมีการจัดทำคู่มืออธิบายเรียงมาตราของพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดได้ศึกษาแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง อีกทั้ง ยังมีระเบียบและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ได้แก่ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๓ และกฎหมายอื่น ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจำเป็นจะต้องศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติม ประกอบกับการดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งต้องดำเนินการร่วมกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในฐานะหน่วยงานเจ้าของเรื่องต้องสามารถชี้แจงข้อมูล ข้อเท็จจริง และแก้ไขปัญหาในการดำเนินการได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมพัฒนาที่ดินจึงต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของการจำแนกประเภทที่ดินต่อไป

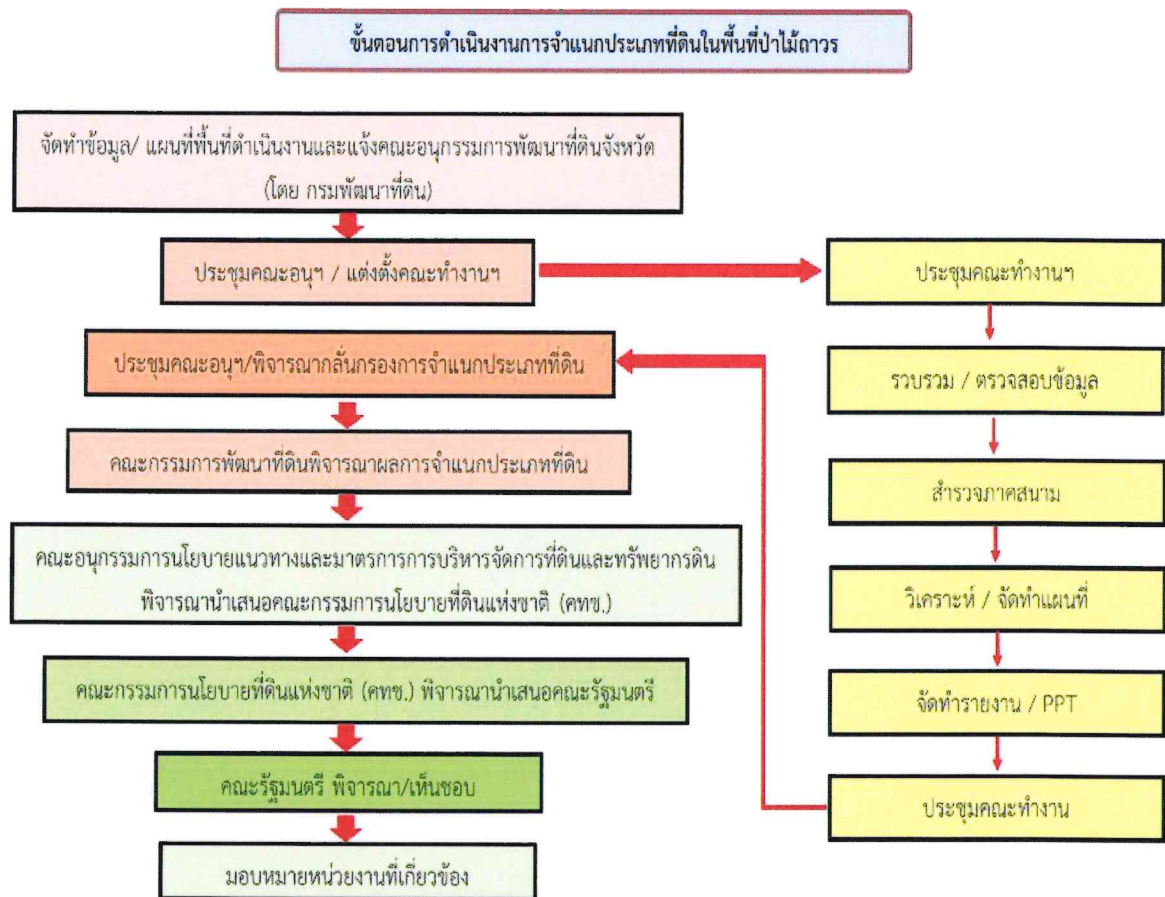
๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๓.๑ บทวิเคราะห์

ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙(๑) การกำหนดการจำแนกประเภทที่ดินเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาที่ดินทำกินของราษฎรในพื้นที่ป่าไม้ถาวร ซึ่งจากข้อมูลในปัจจุบัน พบว่า ในปี ๒๕๖๕ มีพื้นที่ป่าไม้ถาวร นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ที่ยังไม่ได้มีการสำรวจและจำแนกประเภทที่ดินของพื้นที่ประเทศไทย จำนวน ๖๗ จังหวัด โดยมีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น ๖.๓ ล้านไร่ ประมาณร้อยละ ๗๕ ของพื้นที่ทั้งหมดไม่มีสภาพเป็นป่าแล้ว ดังนั้น คณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดทั้ง ๖๗ จังหวัดต้องมีการประชุมเพื่อแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ โดยอาจแต่งตั้งคณะทำงานสองชุด ได้แก่ คณะทำงานกลั่นกรองการจำแนกประเภทที่ดินและคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ระดับอำเภอ หรือแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ชุดเดียว เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับขอบเขตหรือแนวเขตที่ดินของรัฐ และลงพื้นที่สำรวจข้อมูล ข้อเท็จจริง โดยสถานพัฒนาที่ดินซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการจะดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอข้อมูลมาตรวจสอบและยืนยันแนวเขตที่ดิน ซึ่งข้อมูลเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า รวมทั้งที่ดินของรัฐอื่น จะนำมาประกอบกับข้อมูลการลงพื้นที่สำรวจ โดยการดำเนินการของคณะทำงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบพื้นที่ ส่วนใหญ่จะเป็นการสำรวจการถือครองที่ดิน และอีกส่วนหนึ่งเป็นการนำข้อมูลทางวิชาการที่กรมพัฒนาที่ดินมีอยู่ในความครอบครอง เช่น ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน และข้อมูลความลาดชัน มาประกอบแล้วจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเสนอต่อให้คณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดพิจารณาถ้อยแถลงการจำแนกประเภทที่ดินแล้วพิจารณาตามหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทที่ดินที่คณะกรรมการพัฒนาที่ดินกำหนด

โดยรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำข้อมูลการถือครอง เป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมพัฒนาที่ดินต้องดำเนินการสำรวจข้อมูลร่วมกับส่วนราชการอื่น เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมที่ดิน กรมธนารักษ์ และส่วนราชการระดับท้องถิ่นซึ่งมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นส่วนราชการที่ใกล้ชิดกับราษฎรในท้องถิ่นทำให้มีความคล่องตัว และรวดเร็ว โดยข้อมูลที่ดำเนินการสำรวจต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะการถือครองว่า ในที่ดินแปลงที่มีการถือครอง มีใครทำประโยชน์อยู่ สามารถยืนยันตัวตนได้จากชื่อและเลขประจำตัวประชาชน ระบุขนาดของที่ดิน ค่าพิกัดของที่ดินแปลงนั้น มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างไร เช่น เป็นที่อยู่อาศัย สิ่งปลูกสร้าง หรือทำการเกษตรอย่างไร มีหลักฐานหรือเอกสารสิทธิประเภทใด พร้อมลงลายมือชื่อรับรองข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วสถานพัฒนาที่ดิน

โดยเจ้าหน้าที่แผนที่และภาพถ่ายก็จะดำเนินการจัดทำข้อมูลการถือครอง โดยแสดงข้อมูลให้เห็นว่าพื้นที่ที่ทำการสำรวจมีจำนวนทั้งหมดกี่ไร่ มีการถือครองและทำประโยชน์แล้วจำนวนกี่ไร่ ทำประโยชน์อย่างไรบ้าง พบรายชื่อและไม่พบรายชื่อกี่แปลง มีหลักฐานการครอบครองหรือเอกสารสิทธิ์แต่ละประเภทกี่แปลง เพื่อประกอบการพิจารณาของอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด และเสนอคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน แต่ก่อนที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเปลี่ยนแปลงแนวเขตป่าไม้ถาวร ต้องเสนอคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็น ว่า หน่วยงานของรัฐใดจะเป็นผู้รับมอบพื้นที่นั้นไปดำเนินการต่อ โดยมีแผนผังการดำเนินการดังนี้

ภาพที่ ๑ .ขั้นตอนการการดำเนินงานจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร

๓.๒ แนวความคิด

๓.๒.๑ ปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน

เนื่องจากได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ – ๒๕๔๗ โดยส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ที่ได้ปฏิบัติงานในขณะนั้นได้เกษียณอายุราชการไปเกือบหมดแล้ว ประกอบกับเจ้าหน้าที่สถานที่พัฒนาที่ดินล้วนแต่ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร ขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน และไม่เคยปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการมาก่อน อาจไม่มีความรู้ในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประชุม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกประเภทที่ดิน ทำให้เกิดความสับสน อีกทั้งดำเนินการไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทที่ดิน ซึ่งจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในสังกัดที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการปฏิบัติงาน ซึ่งแยกเป็นปัญหาสำคัญ ดังนี้

(๑) ปัญหาเกี่ยวกับการประชุม

การปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติในรูปแบบของคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่รู้เกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประชุม ทำให้เกิดความสับสนและดำเนินการไม่ถูกต้อง ทั้งก่อนระหว่างและหลังการประชุม โดยยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดระเบียบวาระการประชุม การเชิญประชุม การขออนุมัติค่าใช้จ่ายในการประชุม และการเบิกจ่ายเงินค่าเบี้ยประชุม การจัดทำรายงานการประชุม รวมทั้งวิธีการปฏิบัติในการประชุม โดยที่มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประชุมไว้ เช่น เรื่องวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ องค์กรประชุม การนัดประชุม การแจ้งการประชุม และการลงมติ เป็นต้น ในการดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมในแต่ละขั้นตอนนั้น จึงต้องมีความเข้าใจในหลักการตามที่กฎหมายกำหนด หากดำเนินการไม่ถูกต้องอาจส่งผลทำให้การปฏิบัติงานไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การเบิกจ่ายเงินค่าเบี้ยประชุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือแม้แต่เป็นการประชุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการสำรวจและจัดทำข้อมูล

เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทที่ดินที่คณะกรรมการพัฒนาที่ดินกำหนด และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการจัดการที่ดิน ทำให้มีปัญหาในการลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล เนื่องจากการลงพื้นที่ต้องมีการประชาสัมพันธ์สร้างความรับรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องชี้แจง อธิบายทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ ให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องว่า การเข้าดำเนินการสำรวจมีแนวทางการจัดเก็บข้อมูลอย่างไร การจัดเก็บข้อมูลนำไปใช้เพื่ออะไร การดำเนินการจำแนกประเภทที่ดินแล้วประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร หรือมีผลกระทบอย่างไร จึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทที่ดิน แนวทางการจำแนกประเภทที่ดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณานั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาของคณะกรรมการแต่ละชุด เนื่องจากยังมีปัญหาเรื่องการชี้แจงในที่ประชุม เพราะการจำแนกประเภทที่ดินจะไปเกี่ยวข้องกับที่ดินของรัฐอีกหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตปฏิรูปที่ดิน ที่สาธารณะประโยชน์ เขตนิคมสหกรณ์ นิคมสร้างตนเอง และที่ราชพัสดุ เป็นต้น รวมทั้งที่ดินของเอกชน เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานต้องชี้แจง และอธิบายให้ที่ประชุมได้เห็นถึงความเชื่อมโยงของการจำแนกประเภทที่ดินของเขตป่าไม้ถาวรกับที่ดินประเภทอื่นๆ สัมพันธ์กันอย่างไร และมีผลกระทบจากการจำแนกประเภทที่ดินอย่างไร จำเป็นต้องมีความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ดินของรัฐเบื้องต้น และระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และเงื่อนไขในการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด

อาจกล่าวได้ว่า หากการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวไม่ถูกต้องตามวิธีการและขั้นตอน อาจส่งผลให้การดำเนินงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งเสียไป เช่น มีการประชุมก่อนที่จะมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน การไม่ได้แจ้งเวียนรับรองรายงานการประชุมก่อนที่จะเสนอให้ประธานอนุกรรมการพัฒนาที่ดินลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง การจ่ายเบี้ยประชุมให้แก่กรรมการที่ไม่ได้รับมอบอำนาจมาโดยชอบ เป็นต้น ทำให้กระทบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำนั้น และส่งผลให้ระยะเวลาในการดำเนินการล่าช้าออกไป อันมีผลมาจากการที่เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมพัฒนาที่ดินขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

๓.๒.๒ การแก้ไขปัญหา

กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาที่ดินซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ในเรื่องกำหนดการจำแนกประเภทที่ดิน วางแผนการใช้ที่ดิน กำหนดบริเวณการ

ใช้ที่ดิน กำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ ประกาศกำหนดเขตสำรวจที่ดิน และเขตสำรวจการอนุรักษ์ดินและน้ำ กำหนดมาตรการเพื่อการปรับปรุงดิน และที่ดินกำหนดมาตรการเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งมีหน้าที่ให้ความรู้ด้านกฎหมาย ให้คำปรึกษาและความเห็นทางกฎหมายพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคคล และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง จึงเห็นว่าจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรในสังกัดกรมพัฒนาที่ดินที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการจำแนกประเภทที่ดิน เพื่อให้เข้าใจกระบวนการขั้นตอนของกฎหมาย และเห็นถึงตัวอย่างของการดำเนินการที่เคยดำเนินการมาแล้ว พร้อมทั้งความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่

(ก) พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๙(๑) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินในการกำหนดการจำแนกประเภทที่ดินเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ทั้งนี้วิธีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(ข) พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

หมวด ๕ คณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง

มาตรา ๗๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมอย่างน้อย กึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือกฎหรือคำสั่งที่จัดให้มีคณะกรรมการชุดนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๘๐ การประชุมให้เป็นไปตามระเบียบการที่คณะกรรมการกำหนด

การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่กรรมการนั้นจะได้ทราบการบอกนัดในที่ประชุมแล้ว กรณีดังกล่าวนี้จะทำหนังสือแจ้งนัดเฉพาะกรรมการที่ไม่ได้มาประชุมก็ได้

มาตรา ๘๑ ประธานกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นได้

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทน ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

ในกรณีที่ประธานกรรมการมีหน้าที่ต้องดำเนินการใด ๆ นอกจากการดำเนินการประชุมให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๒ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เรื่องใดถ้าไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบในเรื่องนั้น

มาตรา ๘๓ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ

ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกความเห็นแย้งนั้นไว้ด้วย

(ค) พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๐ คทช. มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน โดยทั่วไป รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

(๔) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ซึ่งรวมถึงรูปแบบการจัดที่ดินในลักษณะแปลงรวมโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ หรือรูปแบบในลักษณะอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คทช. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(ง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๖๖

กรณีที่เกี่ยวข้องกับหนังสือที่เจ้าหน้าที่จัดทำขึ้นหรือรับไว้เพื่อเป็นหลักฐานในราชการ เช่น รายงานงานการประชุม

(จ) ระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๓ ให้คณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากลับกรองการจำแนกประเภทที่ดิน

(๕) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๕ เมื่อคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดได้รับรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากคณะทำงานเฉพาะเรื่องแล้วให้ดำเนินการจัดประชุมเพื่อพิจารณา ภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ผลเป็นประการใดให้รายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน

(ข) หลักเกณฑ์การจำแนกประเภทที่ดิน

พื้นที่ซึ่งจะต้องรักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร

(๑) พื้นที่ซึ่งมีสภาพเป็นป่าไม้

(๒) พื้นที่ซึ่งคณะรัฐมนตรีกำหนดให้จัดเป็นชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ชั้น ๑ หรือชั้น ๒, หรือสำหรับชั้น ๓ ในบริเวณที่ความลึก ของดินน้อยกว่า ๕๐ ซม.

(๓) พื้นที่ซึ่งใช้ในราชการกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เช่น พื้นที่สวนป่า วนอุทยาน สวนพฤกษชาติ สวนพฤกษศาสตร์ โครงการตามพระราชดำริ เป็นต้น

(๔) พื้นที่ซึ่งดินไม่สามารถใช้ในทางเกษตรกรรมได้

(๕) พื้นที่ซึ่งเป็นเกาะ ภูเขา หรือพื้นที่ซึ่งมีความลาดชันเกิน ๓๕%

(๖) ป่าชายทะเล, ป่าชายเลน, ป่าที่เกาะ ห้ามจำแนกออกป่าไม้ถาวร

(๗) ป่าที่เป็นเกาะและไม่มีเอกสารสิทธิ์ ให้เก็บไว้เป็นป่าไม้ถาวรทั้งหมด

(๘) ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ หรือพื้นที่เป็นป่าดัดชายทะเล ให้รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวรไม่ควรจำแนกออก ส่วนพื้นที่ที่ราษฎรมีเอกสารสิทธิ์ให้ราษฎร ร้องขอมาเป็นรายๆ ไป ทางกรมป่าไม้จะกันออกให้

พื้นที่ป่าไม้ถาวรซึ่งสมควรจำแนกออกเป็นที่ทำกินและใช้ประโยชน์อื่นๆ

(๑) พื้นที่ซึ่งหมดสภาพป่าและดินเหมาะสมแก่การเกษตรมีการถือครองและทำประโยชน์แล้ว

(๒) พื้นที่สาธารณประโยชน์ที่พลเมืองใช้ร่วมกัน เช่น ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

(๓) พื้นที่ซึ่งใช้ประโยชน์ของหน่วยราชการ เช่น ที่ดินหน่วยราชการอ่างเก็บน้ำชลประทาน

(๔) เขตห้ามล่าสัตว์ ถ้าราษฎรมี น.ส. ๓ ถือครองอยู่แล้ว ตามประมวลกฎหมายที่ดินก่อนประกาศ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้จำแนกออกจากเขตห้ามล่าสัตว์

(๕) พื้นที่ซึ่งมีสภาพป่า มีเนื้อที่แห่งละไม่เกิน ๕๐๐ ไร่ ให้จำแนกออกเป็น ป่าชุมชน
เว้นแต่ กรณีที่มีพื้นที่ติดต่อกับป่าสงวนแห่งชาติ, อุทยานแห่งชาติ, เขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่า หรืออยู่ในเขตพื้นที่ ป่าโครงการฯ ที่ให้สัมปทานทำไม้ ให้รักษาไว้เป็นป่าไม้
ถาวร

๓.๓ ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน พบว่า มีปัญหาในเรื่องการชี้แจง
ทำความเข้าใจในที่ประชุมและการชี้แจงในการประชาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติ
หน้าที่ส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการเกษตร ซึ่งไม่ใช่สายงานกฎหมายโดยตรง ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย
ที่ใช้ปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลขาดความถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์การจำแนก
ประเภทที่ดิน ส่งผลให้ไม่สามารถจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการจำแนก
ประเภทที่ดิน

ดังนั้น ผู้ขอรับการประเมินจึงมีข้อเสนอแนะว่า บุคลากรในสังกัดกรมพัฒนาที่ดินถือเป็นปัจจัย
ที่สำคัญในการปฏิบัติงาน หากผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความชำนาญก็จะส่งผลให้การทำงานสำเร็จลุล่วงตาม
วัตถุประสงค์ และลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดให้มีโครงการฝึกอบรม
เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ถึงแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่ดังกล่าวมาแล้ว
แก่บุคลากรในสังกัดกรมพัฒนาที่ดิน โดยต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นตอนก่อนฝึกอบรม

- (๑) วางแผนการฝึกอบรม โดยการสำรวจกลุ่มเป้าหมาย สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร
ผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานอื่นๆ และลงพื้นที่จริง เพื่อรับทราบปัญหา รวบรวมปัญหา และ
รวบรวมข้อมูลมาพิจารณาตรวจสอบความจำเป็นในการฝึกอบรม
- (๒) กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
- (๓) ประสานงานวิทยากรเพื่อกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม
- (๔) ประมาณการค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม
- (๕) ประชุมทีมงานจัดทำโครงการกำหนดหลักสูตรขอบเขตเนื้อหาวิชา ให้สอดคล้องกับการ
ดำเนินการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- (๖) เสนอโครงการตามลำดับขั้นโดยร่วมกับกองการเจ้าหน้าที่ในการบริหารโครงการฝึกอบรม
หลังโครงการได้รับอนุมัติ
- (๗) ดำเนินการตามโครงการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นตอนระหว่างการฝึกอบรม

- (๑) ร่วมเป็นวิทยากรการฝึกอบรม
- (๒) สังเกตการณ์การฝึกอบรม
- (๓) ตอบข้อซักถามผู้เข้ารับการฝึกอบรม กรณี มีข้อซักถาม

ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นตอนหลังการฝึกอบรม

- (๑) ร่วมติดตามประเมินผลโครงการ
- (๒) ติดตามให้คำแนะนำเพิ่มเติมหลังจากการฝึกอบรม
- (๓) ติดตามงานว่ามีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดินอย่างไร
เพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรในคราวถัดไป

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ เจ้าหน้าที่ในสังกัดของกรมพัฒนาที่ดินที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดินตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับความรู้ เข้าใจ ในระเบียบและกฎหมายที่ใช้ในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการ ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ ลดปัญหาและข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

๔.๓ ราษฎรที่ทำกินอยู่ในเขตป่าไม้ถาวร มีที่ดินทำกินโดยชอบด้วยกฎหมาย มีอาชีพ มีรายได้ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

๔.๔ สามารถแก้ไขปัญหาการทับซ้อนที่ดินของรัฐและเอกชน

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ ร้อยละ ๘๐ ของเจ้าหน้าที่ในสังกัดของกรมพัฒนาที่ดิน ที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการ และแนวทางการปฏิบัติการจำแนกประเภทที่ดินตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้อย่างถูกต้อง

๕.๒ ร้อยละ ๘๐ ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการจำแนกประเภทที่ดิน มีการดำเนินการได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนเป็นไปตามหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทที่ดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ ร้อยละ ๘๐ ของการพิจารณาในอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด มีความถูกต้อง ก่อนเสนอคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน

ลงชื่อ

(นายภาคย์ มานิตย์)

ผู้ขอประเมิน

วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๖

ความเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับกอง หรือสำนัก

(ระบุความเห็น)

๒๐/๕๕๐๖๖ มหาดินพัฒนาที่ดินจังหวัด
มร.ณัฐพรภักดิ์/มร.ณัฐพรภักดิ์ ได้อย่างถูกต้อง

ลงชื่อ

(นายชนนาท กุศลธรรม)

เลขานุการกรม

วันที่ สิงหาคม ๒๕๖๖

แบบสรุปการพิจารณากลับกรองจากคณะทำงานวิชาการระดับหน่วยงาน (คณะ ๑)

คณะทำงานวิชาการสำนักงานเลขาธิการกรม (คณะ ๑) ได้พิจารณากลับกรองชื่อเรื่อง คำโครงการผลงาน และข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน ของ นายภาคย์ มานิตย์ ตำแหน่ง นิติกร ระดับ ปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๔๐ กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน สำนักงานเลขาธิการกรม แล้ว สรุปได้ดังนี้

๑. ชื่อผลงาน

เรื่อง กระบวนการประกาศเขตสำรวจที่ดิน ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

๒. ชื่อข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

เรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติงานการจำแนกประเภทที่ดิน ภายใต้พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. ผ่านการพิจารณากลับกรองจากคณะทำงานวิชาการสำนักงานเลขาธิการกรม (คณะ ๑)

ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ลงชื่อ

ตำแหน่ง

วันที่

(นายชนนาท ภู่อกรณ)

ประธานคณะทำงานวิชาการสำนักงานเลขาธิการกรม (คณะ ๑)

สิงหาคม ๒๕๖๖